

BIESZCZADY

TAM, GDZIE NIEDŹWIEDZIE PIWO WARZĄ
WHERE BEARS ARE BREWING BEER

BOSZ

BIESZ

CZADY

TAM, GDZIE NIEDŹWIEDZIE PIWO WARZĄ
WHERE BEARS ARE BREWING BEER

BOSZ

Tam, gdzie wilki palą fajki*

**W czeluściach gór dymiących
Niedźwiedzie piwo warzą
Albo w panwiach żeliwnych
Ługują popiół drzewny.**

Janusz Szuber

Jesień w Bieszczadach
Autumn in the Bieszczady Mountains

Jedziemy „w Bieszczady”, „rzuć wszystko i uciekaj w Bieszczady”, odpoczywamy nad „bieszczadzkiem morzem” – takie sformułowania często padają w rozmowach, publikacjach i reklamie.

Czym jednak są te nasze Bieszczady i gdzie się właściwie znajdują? Odpowiedź na to pytanie jest złożona i fascynująca. To kraina górska rozciągająca się gdzieś na południowo-wschodnim skrawku Polski. Ale Bieszczady to również klimat, mit, poczucie wolności, wspomnienia i marzenia. Turystycznie z kolei to świetna marka, rozpoznawalna w Polsce niemal na równi z Tatrami. Każdy Polak ma podobne wyobrażenie o tym jedynym w swoim rodzaju miejscu na świecie, choć różniące się w szczegółach, zależnych od tego, czy tu był, co robił, gdzie i o jakiej porze roku tutaj trafił. Jeszcze inaczej postrzegają Bieszczady osoby mieszkające za granicą. W inny sposób ci, którzy odwiedzili je turystycznie jako dzikie i egzotyczne krańce świata. Zupełnie odmiennie zaś – odchodzące już pokolenie, które żyło tu dawniej, w wielonarodowym i wielokulturowym tyglu, a które w wyniku wicherów wojen i historii musiało je bezpowrotnie opuścić. Gdzie dokładnie leży ta tajemnicza kraina? Odpowiedź na to pytanie wbrew pozorom nie jest łatwa i oczywista, a nawet stała się powodem zacieklej sporów. Jedni ograniczają ją do obszaru Bieszczadzkiego Parku Narodowego, inni zamykają kręgiem „bieszczadzkiej obwodnicy” lub terenem trzech powiatów: bieszczadzkiego, leskiego i sanockiego. Są i tacy, którzy granice tej krainy przesuwają jeszcze dalej na północ i zachód. Po trosze wszyscy mają rację. Geograficznie polska część Bieszczadów, czyli tak zwane Bieszczady Zachodnie, obejmuje oczywiście park narodowy, ale dalej ciągnie się aż do Przełęczy Łupkowskiej, za którą zaczyna się już Beskid Niski. Na północy sięgają po masyw Otrytu, często włączany przez geografów do właściwych Bieszczadów, i południową część gmin: Czarna, Solina i Baligród oraz wschodnią część gminy Komańcza. Dalej na północ, aż po Pogórze Przemyskie, położone są Góry Sanocko-Turczańskie, rozciągnięte od Sanoka przez okolice Leska, Soliny, Ustrzyk Dolnych aż po miasto Turka, leżące już po stronie ukraińskiej. Bieszczady i Góry Sanocko-Turczańskie są jedynym w granicach Rzeczypospolitej skrawkiem Karpat Wschodnich – magicznego karpackiego kresu, opisywanego niegdyś niedościgle przez Stanisława Vincenza. Bieszczadzkie połoniny to pierwsze od zachodu tego typu przestrzenie, które ciągną się aż po Gorgany, Czarnohorę i Karpaty rumuńskie. Po drugiej wojnie światowej, wysiedleniach i regulacji granicy przestrzeń dzisiejszych Bieszczadów uległa radykalnej zmianie kulturowej. Większość dotychczasowych mieszkańców musiała wbrew własnej woli opuścić małą ojczyznę. Na ich miejsce przybywali nowi ludzie z różnych stron Polski, a nawet spoza jej powojennych granic. Opustoszałe wsie, puste lub zniszczone chaty i budynki gospodarcze, leżące odłogiem i powoli zarastające pola uprawne sukcesywnie zastępował – naturalnie lub z ludzką pomocą – las. Góry sprawiały wrażenie dzikości, niemniej powoli powracał w nie człowiek, próbując ponownie je zagospodarować. Przyjeżdżali tu robotnicy leśni, wojsko, które

Ukryte w lesie Jezioro Bobrowe
Lake Bobrowe hidden in the forest

Owiane legendami Jeziora Duszatyńskie
The Duszatyńskie Lakes shrouded in legend

Szlakiem z Rawek do Wetliny
On a trail from Rawki to Wetlina

Słońce znów wschodzi
The sun rises again

Kadr ze Smereka
View from Smerek

Zachodzące słońce nad sennymi górami
Sunset over the sleepy mountains

„Chatka Puchatka II” na Poloninie Wetlińskiej
The “Chatka Puchatka II” mountain shelter on the Wetlińska Meadow

Najwyższa w Polsce zapora wodna w Solinie
Poland's highest dam in Solina

Zapora wodna i Jezioro Myczkowieckie
Dam and Lake Myczkowce

Nad Wyspą Energetyka
Above the Energetyk Island

BIESZCZADY – MALOWNICZE GÓRY, NIEPOSPOLITA HISTORIA, NIEPOWTARZALNE MIEJSCA. GRANICE TEJ GÓRSKIEJ KRAINY, POŁOŻONEJ NA POŁUDNIOWO-WSCHODNIM KRAŃCU POLSKI, POZOSTAJĄ TRUDNE DO UCHWYCENIA. BIESZCZADY NIE SĄ BOWIEM JEDYNIEM MIEJSCEM NA MAPIE. TO PRZEDE WSZYSTKIM SZCZEGÓLNA ATMOSFERA, ROZLEGŁA PRZESTRZEŃ I KRAJOBRAZ, KTÓRY SPRZYJA MARZENIOM, WSPOMNIENIOM ORAZ POWROTOM. NINIEJSZY ALBUM STANOWI ZAPROSZENIE DO ŚWIATA, KTÓRY MIMO UPŁYWU LAT ZACHOWAŁ SWÓJ NIEPOWTARZALNY CHARAKTER I WCIAŻ POZOSTAJE BLISKI KAŻDEMU, KTO CHOĆ RAZ WYRUSZYŁ BIESZCZADZKIM SZLAKIEM.

BIESZCZADY – BREATHTAKING MOUNTAINS, RICH HISTORY, UNIQUE DESTINATIONS. THE BORDERS OF THIS MOUNTAINOUS REGION, LOCATED IN THE SOUTH-EASTERN PART OF POLAND, REMAIN DIFFICULT TO DEFINE. IN FACT, THE BIESZCZADY MOUNTAINS ARE MUCH MORE THAN JUST A PLACE ON A MAP. THEY ARE MOST OF ALL A PARTICULAR ATMOSPHERE, VAST SPACES AND LANDSCAPES, WHICH ENCOURAGE DREAMS, MEMORIES AND RETURNS. THIS ARTBOOK IS AN INVITATION TO A WORLD THAT, DESPITE THE PASSAGE OF TIME, HAS RETAINED ITS ONE-OF-A-KIND CHARACTER AND IS STILL DEAR TO ANYONE WHO HAS EVER HIT THE TRAIL IN THE BIESZCZADY MOUNTAINS.